

Nuorttanaste

»Gæða dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 7.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda-gast, bladde dinggujuvvu juokke poasta-rappe lutte.

15ad April 1909.

11ad jakkegærddde.

Soattehærra Naaman.

(Lasse oudeb nummari)

Go Naaman skievčo mielain jurdaši, maid son galgai dakkat, bodi okta su balvvalegjin ouddan dai jiermalaš saniguim: „Mu aččam! Jos profeta lifci du ala bigjam maidege lossadid, de ikgo don lifci dam dakkam?“ I læk nuft uccan duottayuotta dast.

Gæča, jos Elisa lifci cælkkam sudnji: „Mana ruoktot Syriai du giedaadat ja cibidad alde,“ de vissa son lifci dam dakkam. Jos son lifci cælkkam: „Mana ruoktot ovta juolge alde,“ de vissa son lifci gæččalam damge, daihe jos son lifci cælkkam: „Adda mudnji 10 duhat silbbaruda dam dalkkas oudast, maid mon aigom dudnji rakadet, ja don galgak ūdadat buttesen,“ de æppedkætta son lifci dam dakkam. Mutto goččot su dušse bassat ječas čieča garde Jordan dænost, gæča, dat oroi su mielast læme aibas avketæbme. Su balvvalægje almaken addi sudnji dam rade, atte son almaken oažžo gæččalet dam ovtagærddanes dalkastam gaskaoame.

Mon matam jurdašet, atte Naaman almaken i jake, ja atte son baivvalægjasis cælkkä navt: „Mutto jos læ daggar buttastusa fabmo Jordana čacin, manne dalle æi mana buok spittaldavdast buocece olbmuk Israelest dokko ja dærväsen ūsadda.“ „Na nuft galle lifci jakkemest,“ cælkkä balvvalegje; „mutto don læk deiki boatam 150 mila matke, ja ikgo don jake, atte buoremue lifci gæččalet. Proféra celki dudnji čielgga sani-

guim, atte du oažže galgga ūsaddat dego ucca gandaša oažže.“ Ja de jægada Naaman daid sanid rivtes aigest. Su moarre manna bagjel; son læ dal bæssam bagjel dam vuostas vaše, ja son cælkka: „Daidam mon gæččalet.“

Ædnag olbmuid læm mon gaydnam, gæk mudnji læk njuolga cælkkam, atte si æi jake olmuš matta bestujuvvut daggo bokte, atte si ovtagærddanet jægadek Ibmela. Si æi jake, atte osko læk dasa galle. Olmuš fertte juoga maid dakdat. Si sittek, atte olmuš muttom aige vuost fertte ollo soattat ja ridalet Ibmelin, ouddalgo buristsivndadus boatta.

Jallas gačaldagak.

Mon muitam okti, go mon legjim ovta olbmian rokkadallam su jorggalusa birra, ja go mon legjim aido jakkemen, atte son dal osko nanosmattujume oažžo vaibmosis, de jorgeti olmai mu vuostai ja jærrali: „Gi són dat læi dat Melkisedek, hr. Moody?“ Muttomak læk maidai jœrram, go mi læimek barggamen sin osko ožudet: Moft likok don duom ja dam oskočerddi j. n. v. Mu us-tebidam, mi cep darbaš daggar gačaldagaiguim ječaidæmek vaivedet. Mutto jos di halidepet bestujuvvut, de dakket dušse nuft, moft bibal din goččo.

Gulolasvuotta.

Naaman manna dasto vuolas dednoi ja coggada dobbe ječas vuostas have, ja go son bodi ba-jas, de matam mon jurdašet, atte son iska ječas ja cælkkä balvvalegjai: „Da læm mon, im buoreb, go mon legjim dallego mon mannim vuolas dednoi. Jos vel

dušse čiccid oasse spittalvuodast lifci erit, de mon lifcim duttavaš.“

Nubbadassi vel gæččal dednoi mannat ja boatta bajas bossomin ja sakkemin ja sémma spittal go ouddal; ja de fast manna son vuolas dednoi goalmad, njeljad, viðad ja guðad gærde, mutto sémma lakai spittalaš nuftgo ouddal. Ja olbmuk čužžo dædnogadest ja celkke dieðostge, nuftgo maidai minge beivin celkkek: „Dat olmai fertte læt jierme massam.“ Go son boatta bajas guðad gærde, suppe son fast gæčcastagas ječas ala ja cælkkä: „Vuoi, im buoreb. Man jallat mon dadde læm barggam! Moft olbmuk dadde mu boagostek. Mon im savashi, atte Damaskus generalak ja hærrak dam ožusegje diettet, atte mon dam lakai læm coggadam ječčam Jordan doenost. Mutto almaken, go mon juo læm nuft manga have mannam, de manam vel čiccid havege.“ Son i læm vel aibas osko massam, ja son njiegja vuolas dednoi čiccid gærde ja boatta bajas fast. Son gæčasta ječas ala ja allaget čurve ilost: „Gæča, mon læm dærväs! Mu spittalvuotta læ aibas javkkam. Mn oažže læ ūsaddam fast dego ucca gandaša oažže. Mon im læk goassege daggara dovdam. Mon jurdašegjim, atte mon legjim famolas ja likkolas olmai, go mon vuittim dam stuora vuoto; mutto Ibmel lekus gittujuvvum ja maidnujuvvum. Dal læm mon dat likkolemus olmuš, gutte læ aellam.“

De boatta son bajas Jordanest ja garvoda biktasides bagjelasas, manna profeta lusa makset sudnji dalkodæme oudast. Dat læ dat boares historia, mi fast gerddujuvvu. Naaman haledi ruðai addet su ðiervasmattujume oudast Ædnagak jurdašek dam sémma odna dam bæivege. Mutto dat

lifci mattam billedet obba armo historia, jos profeta lifci maidege vuostai valddam. Don galle matak addet gitosoaffara Ibmeli, — i oastem diti bestujune, mutto damditi go don læk bestujuvvum.

Profet Elisa i valddam maidege Naamanest, ja mon matam jurdaset, atte i oktage doyddam stuoreb ilo go son. De vuolggaa Naaman ruoktot Damaskusi. Son læ dal ollaset cera olmuš go ouddal. Dat sevdnjis suoivan, mi su miela bagjel læi, læi dal eritagjum. Son i læm dal sat okta spittalolmai, gutte balla dam fastes davddi jabmemest. Son friandakkujuvvui su spittalvoðast Jordan dænust, go son dagai, maid dat Ibmel olmai su gočcoi dakkat; ja jos maidai dige lepet gulolažak Ibmel jidni vel damge boddost go mon digjidi sarnom, de gačca din suudo noadde dist erit, ja di saddabetet buttasak. Dat daptuvva buokrakkan osko famo bokte.

Jeddetus gillajegjidi.

(Sortavala evangeliumlaš særvegirjačin sainas jorggali J. G.)

Gæid mon rakistam, sin mon rangaštam ja bagadam. Læge damditi anger ja jorggal ječad. (Alm. 3, 19.)

Dabalažat adnep mi dam Ibmel moare čajatussan, ja Son oappaladda min garra gillamušaiguim, ja buokslai teppedægje jurddagak bocidek mist dam harrai. Lægoson Ibmel geinok vuoggadak min vuostai ja lægoson dat buorrevuotta ja oskaldasvuotta, atte sou daggaras stuora gillamušaid vuolgata. Algost bæggaluvvum sani-des siste Ibmel jes adda vastadusa daid gačaldagaidi čajetemin, atte oappaladdamak buok lossa nođidæsekguin læk duodaštussan ja pantan min al-malaš aččamek ælle fuola-adnomest migjidi bajasrakadussan.

Gæn Ibmel læ hilggom, dainago son i læk joegadam Su jiena ige læk diktam ječas oapestuvvit Ibmel est, dam olbmu Son i gœčalge sat rangastašaiguin lusas gæsset; dam olbinu œleina harrai cækka Son sæinma garra sane, go doyle Israel albmuga harrai: Mi avkid læ din æneb bagadet, go di almake dađebahabut čagjallabet. Daggaras olbmu harrai šadda ollašubmai Hebrealažai girje sadne: **Jos di lepet alma rangastasaga, masa buokak læk saddam servolažan, de di lepet juolggema-**

nak ja epet læk rivtes manak. Dam-diti berrep mi aido oappaladdama sis-te doyddat Ibmel rakisuoda ja gilla-muša aige jedđep ječamek daina, atte **Son bagada min migjidi bajasrakadussan, vai mi oğušwimek su basse-vuoda.**

Dajaldak: **Gæid mon rakistam, sin mon rangaštam ja bagadam. Læge damditi anger ja jorggal ječad,** læ valdujuvvum sadaggirjest Laodisea særvegoddai. Olgoldasat oroi dat særvegode læmen hui buorre osko dilest; maidai legje dam lattok oal'ø duttavaža ječasek kristalašvutti. Si legje ječasek mielast hui riggak osko ja rakisuoda harrai, legje duttavažak ječasek vanhurskesvuoda diti, sist legje arbmoaddaldagak darbbasi. Mutto Hærra læi gæččam čada sin vaimo ja oaidnam, man varnotæbme, gæfhe, čalmetæbme ja alas dat læi, vaiko ol-goldasat oroi læmen buorre. Almake Son i læk hilggom dam særvegode dokkimættoinen, dainago dat læi su ječas særvegode, maid son varaines læi oastam ja maid son damditi rakisti; mutto Son aiti dam rangaštet. Bagadet son dam dato, vai dat rangaštusai bokte moridifci ješječas-bættem gafhadlaš dilest, dagaši buoradusa ja višsalæbbot vuttivaldasi Hærra jiena, **gutte su lusas dato boattet ja doal-lat ekkedaža suina.**

Ja dal, rakis ustebain, læ Ibmel bigjam giedas duges ala. Don vaid-dalak du atestusaidad ja gillamušai-dad ja jærak: manditi læk dak du a-la boattam. Gi dietta du dille læ de-go Laodisea særvegode dille, atte don læk duttavaš aldsesad ja dagoi-dasad ikge ollinge fuomaš dam, atte Ibmelest læ olles vuoggaduotta siva-tallat du gitemættonvuoda, avvertes-vuoda ja jabma kristalašvuoda diti, mast i læk duotta osko ige vainolas oskeldæbme Sudnji. Gi dietta aido bagadusai siste don dovidikge Ibmel rakisuoda, mi alo goceta du audogas-vuoda ja oappaladdami bokte gœčala oazžot du buoradussi, vai Son armos-tes bæsaši du væketet. Dat læ nuft, ale dam aeped, atte du gillamušak ei læk ærago almalas Ače vaimolas dær-vuodak dudnji, mak galgkek cækket dudnji, atte Son i læk vajaldattam du, mutto halida boattet du lusa rakadam diti du dam stuora ekkedi, masa don læk goččajuvvum. Ale damditi buo-sod du vaimod Ibmel rakisuoda

vuostai, go dat gillamušai siste sardno dudnji. Osko Su sadnai; atte Son i goissäge læk du naft lakka ige goas-sege datō vaimos dudnji nuft rabastet gonaido oappaladdam beivi siste. /Div-te Su bagadusa jorggalet ječad buoradussi, de don oažok suddoi andagassí addujurme, ja manavuoiggadvuoda bok-to oažok don doyddat Su rakisuoda hærvastæbbot go goassege ouddal, ja don bæsak dasa, atte don obba vai-mostad satak gitet Su dam oudast, go Son morašlægest læ dakkam du val-lijuvvunin.

Ruosataga i kristalaš
deik' goas'ge læk sivneduðr;
dat ruossä læ dudnji/avkalas,
maid' don guoddet læk bigjum.
Jos yeltæcce du bagadge,
de bagad, son i moarest,
mutto rakisuoda mærest.

Jottolagast.

Dat læi oyta duorastakække, manjelgo damppa læi fidnam Bosegoppest, atte mon saddrim vuostas ha-ve čokkanet boccugerresi, vuogjem varas ovta ainas baikkai. Min luodda manai ovta sukkis bæccevuovde čada Guovddagæino vuostai. Buok læi jas-kad. Dat læi igja, ja olbinuk legje mannäm vuoinjadussi. Dušše ni skoabaimek dam jaskis buolas ija. Moai dam blađe redaktorain læime roakka-sam poasta farroi. Ja juokke have go boceu juolgek časke dam garra gæino ala dam buolas ija, de oroi vastedæmen vuovdest: Poasta fertte joavddat! Ja i dat læk imastenest, jos vel poasta mannage ija gitti, danno-geo dat i olle deike Guovddageidnoi nuft davja go mi læp harjanam dam oazžot merragaddin. Gazza skoalkke-min doabma dat ueca, mutto juolggas spire su matkes loapatet, mi i læk nuft oanekaš; mutto višsalvuodain daddeke guođđa dat lašmedes spire 17 mila manjasis moadde jandurest.

Go olmuš čokka boccugerresist dego vadnas siste, ja boaco girdeta dam farga miette ja vuosteluokkai duoddar bagjel, de girddek jurddagak dokko, gost olmuš læ harjanam manavuođast vadnasin jottet; dastgo vuogjemgeris læ dego vanas ja duodar fast dego appe, jalggad ja bieggos, gost olmuš savva jottolagast, atte vare mon lifčim gaddest. Ja bæivek orrok bistenem nuft guukka. Jurdaš, farga

Ræddetus

læ addam bargodepartementi vuog-gadvuða dakkat 6 jagað kontravta nordenfjeldske damp-paselškapin, atte oažžot damp-pajottema Vargai ja Dæ-novuona gaska oktibigjum poasta- ja statabidraga 58000 kruvna oudast. Selskappe galgga doallat ovta dabalaš tuvra vakkost ja ovta aige ærreb vel dam jottelesmatke.

Daidda dal Dænovuodna oažžot buoreb dampa, go dam ragjai læ lëmaš

Gumpperokek.

Okta Sabmelaš sidi manadedin Bøse-goppe markanest gavnai 4 gumpe jabmam varrai jakka Garašjoga. Dak legje borram mirkoid, mak legje big-jum dai varas.

Petersborgast

muittaluvvu, atte kæisarbarra dam lagamuš aigest valdda olggædnamræiso.

Jorgo mailbme.

Okta imašlaš dapatus dapatuval gieskad oxta sporfavnhost. Dat læi okta vuoras olmai, gutte læi nuft lik-kotæbne, atte su paryk (luovosyuvtak) čuvvo hata mielde, go son galgai buorastattet ovta nissona, gutte bodi-sisa. Vuovtak gačče ovta nisson askai, gutte čokkai su guorast; doallani varas gavdnasid, oažoi dat nisson daggar hirbmös gosataga, atte son massi banides, mak maidai legje luovos (koansta banek). Okta fina, gassa olmai aigoi valddet daid bajas; mutto go son galgai ječas sogjalattet valdem varas dai bajas, de gaččai su glasačalbme olgsus, mi maidai læi goanstalatto.

Præsidenta-valgga Amerikast.

Dam 6ad bœive marsa manost sisamanai dat odda præsidenta Taft dam nuftgoččjuvvum vilgis garddemi. Dalle læi avvo ja illo Amerikanalažai lutte. Hirbmös ollo læi olmuš čoag-ganam Washington gavpugi, nuft atte goas i juo bære borramušvadne šadda. Okta gafegoppa mavsi 75 evre ja æra jukkamusslagja nuftgo maidai buok-lagan borramuš læi hirbmös divras.

Guovddagæinost

dollujuvvui odne (dam 5. april) čoag-galinas boaco-Samin. Dam čoaggalmasast valljijuvvujæiga 2 olbma: Nils Pedersen Tornensis ja Nils Rasmussen Ucce Guovddagæino gielda boacoæiga-di oudastolmajen dam odda boacoguo-

dotam lakakommissjonast. Stuoradigge læ dal bevilgim 10 duhat kruvna, mak galggek adnujuvvut boacoguodotam laga divvomi ja guodotambaikid dut-kami. 3 olbma galggek dam barggi valljijuvvut: okta lagadiette (jurista), okta bondeja okta boaco-Sabmelaš.

Ruoktotmaccam Maddapolast.

Maddapolajotte Shackleton, gutte dal læ giaskad maccam ruoktot Maddapolast, læ okta daina olbmain, gutte læ bæssam buok lagamussi davvepolo. Muittaluvvu duottan, atte rægaiguim lek bæssam nuft lakka, atte dušše 100 km. vel læi Maddapola ragjai, ja atte matke gukkodak læ bagjel 3000 km. lëmaš. Dat læ dat gukkemus matke, maid guttege ekspedišona læ dakkam daina maqemus čuottejagin. Dat læ ovta »breddegrada« lagab Maddapola, go Peary olli su matkes vuolde davas guvllui.

Guokta nuorra socialista**arresterejuvvum.**

Politia Kristianast læ ovta ija arresterim guokta olbma, gæk læba biettalam militærbalvvalusast ja goččoni æraid čuovvot sin ouddamærka. Dam nubbe duokken gavdnuejegje plakatak, maid soai æba læm vel gærg-gam olgsjuokket ja bajascasket lokkam varas. Dat nuorra olbma guovtes gaddetuvvuba bagjelduolbmam ran-gaſtusлага paragrafa 140.

Sameødnam-bivddo.

Caccesullost muittaluvvu 14. april.

Lavvardaga fidnijegje: Kibergast 100—170 kilo ragjai, Vargin 300—500, Havningbergast 600—2000, Syltefjorast 800—2200, Baadsfjorast 1000—2200, Bærralvagest, 500—2000, Kongsfjorast 400—1500, Finkongkailost (Sieiddavuonast) 1200—1500, Gamvikast 200—1200, Mehavnast 600—3000, Kamoværast vanes, linain Gile-vuonast ja soames værain västas guvllui vanes, buoremus Galtenest 150—1500 kilo ragjai, Breivikast 300—600, firmiguim Havningbergast soames værain västas guvllui vanes, burist Havningbergast, Syltefjorast ja Baadsfjorast, muđoi vanes, buoremus Galtenest 200—550.

Maŋebarga: Vargin ja Havningbergast bajas 1500 kilo ragjai, Gamvikast 400—1600, Mehavnast 1300—2800, Skjötningbergast 1000—2000,

Sværholt (Spiertast) 300—500, Skarsvægest 600—700, Gjesværast 90—400, Iccain 90—270, linain Hasvika birrasin 150—800, firmiguim Syltefjorast okta vanas 1000, Mehavnast okta vanas 1600, æra sajin vanes, buoremus Breivikvuonast 200—500. Garradalkke hettim. Guollehadde læ 7—8 evre kilost, vuovvasest 7—10 evre ragjai litarest.

Lofostast læ vanes bivddo. Læk fidnim bivddedampak alemusat 1000 kilo moadde ija čužžom linain, skjøitak 400 2, 3-ija čužžom linain, smava vadnasak 2, 3 ija čužžom linain alemusat 250 ja firmiguim 220.

Flöttumgandda

— dat 6ad jierbme Singsaasast, nuftgo son maidai goččujuvvu — i daga ollo ayke aldes dal šat. Soames have bottek olbmuk su lusa jærrat; mutto davja læ gaska gukke. Dapatuvva dat dalge muttom, atte son dævvya riektä čuogga ja sargga ala, erinoamačet suolavuodaid. Mutto buok æra erinoamaš dingaidi læ sust vissesvuotta agalažat javkkam, vaiko vela son boadaši nuft allag-yutti nuftgo »olnai daina 6ad jirmin.«

Olgusvagjolæbme stuorro.

Muttom statistika (olmušlokkam) mielde muittaluvvu, atte olgsusvagjolæbme Bergen bokte dam vuostas jakkenjæljadasast dam jage læ stuorab lëmaš go goassege dam maqemus 12 jagest. Vaiko olgsusvagjolegji lokko 1899 læi 275, olgsusvagjolegje dam jage vuostas jakkenjæljadasast 1015. Daina legje 235 olbnu, gæk ouddal legje Amerikast lëmaš. Stuoremus oasse olgsusvagjolegjin gulai Bergenhusahtaidi.

3000 nissolas papa

gavdnujek dal Amerikast, muittalal okta Kristiania bladde, »Avisen.«

„Nuorttanaste“ doallidi.

Mangas læk ain velgolažak »Nuorttanastai«. Muttomak, gæk læk ožžom bladde 2 ja 3 jage, æi læk vela mak-sam oudeb dima ja dam jage ouddast. Vaiko mi læp nuft davja muitotam doallidi dam birra, mutto almake læ dat loenaš dušas, ja ollok læk ain, gæk æi fuola dast maidege. Læge nuft usteblaš, atte don maysak dam ovta kruvna — ja jos æmbo læk vel-galaš, de mævse buok oktanaga, ouddalgo don hælbbadak, daggo bochte gæpedak don olgsugoloid ja bladde cævcca buorebut.

»Nuorttanaste« čalle, prentejægje ja olžusade læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteraalen.